

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ БІЛІМ ЖӘНЕ ҒЫЛЫМ МИНИСТРЛІГІ
Қ.ЖҰБАНОВ АТЫНДАҒЫ АҚТӨБЕ Өңірлік университеті

ДИПЛОМДЫҚ ЖОБА

Тақырыбы: «Мектеп жасына
дейінгі балалардың эмоциялық
көріністерін сурет салу
арқылы түзету»

Орындады: Алиева Айгерим Сағытжановна
Дүйсенбаева Гулдаурен Асхаровна
Елемесова Жауказын Жанболатқызы
Лесова Эльвира Ергалиевна
Утегенова Рысжан Бахитбаевна
Ғылыми жетекші: жетекші: Исембаева Н.Ж.
аға жетекші, магистр

Кіріспе

1.МЕКТЕПКЕ ДЕЙІНГІ БАЛАЛАРДЫҢ ЭМОЦИЯЛЫҚ КӨРІНІСТЕРІН ЗЕРТТЕУДІҢ ҒЫЛЫМИ ТЕОРИЯЛЫҚ НЕГІЗДЕРІ

1.1 Эмоция–мінез-құлық негізіне жататын феномен және оның зерттеуі жайы

1.2 Мектеп жасына дейінгі балалардың эмоциялық көріністері

1.3 Мектеп жасына дейінгі балалардың эмоциялық көріністерін сурет салу арқылу түзету жолдары

2. МЕКТЕП ЖАСЫНА ДЕЙІНГІ БАЛАЛАРДАҒЫ ЭМОЦИОНАЛДЫ КӨРІНІСТЕРІН ДИАГНОСТИКАЛАУ ЖӘНЕ ТҮЗЕТУ БОЙЫНША ПРАКТИКАЛЫҚ ЖҰМЫС

2.1 Әдістерді таңдау. Эмоционалды көріністердің бастапқы диагностикасы

2.2 Мектеп жасына дейінгі балалармен психокоррекциялық жұмыс

2.3 Психокоррекциядан кейін мектеп жасына дейінгі балалардағы эмоционалды кешендердің диагностикасы

Қорытынды

Пайдаланылған әдебиеттер тізімі

Баланың психикалық дамуы оның эмоционалды әлауқатымен анықталады. Алайда, балалардың әдеттегі эмоцияларының арасында баланың жалпы психологиялық көңіл-күйіне де, оның іс-әрекетіне де, оның ішінде оқуға да теріс әсер ететін жағымды ғана емес, сонымен қатар жағымсыз эмоциялар да маңызды орын алады.

Шешілмеген эмоционалдык көріністер жеке тұлғаның дамуына, отбасындағы, балалар ұжымындағы қалыптасқан тұлғааралық қатынастардың бұзылуына кедергі келтіруі мүмкін.

Эмоционалдык көріністер – мектеп жасына дейінгі балалардың балалық шағында және өмірдің бейсаналық кезеңінің көп бөлігінде қалыптасқан, маңызды аффективті күшке ие және адамға адамдарға стереотиптік мінез-құлық көрсетуге мәжбүр ететін тұлғалық қасиеттердің жиынтығы

Зерттеу мақсаты: Мектеп жасына дейінгі балалардың эмоциялық көріністерін теориялық-әдістемелік тұрғыдан негіздеу және тәжірибелік эксперимент барысында сурет салу арқылы түзету жұмыстарын өткізу

Зерттеу нысаны: Мектеп жасына дейінгі балалар

Зерттеу пәні: Мектеп жасына дейінгі балалардың эмоциялық көріністерін сурет салу арқылы түзету

Зерттеудің ғылыми маңыздылығы зерттеу барысында М.В.Кузубова (1999), М.С.Искакова(2001) айналысып зерттеген, ал Қ.Жарықбаев, О. Сангилбаев психологиялық әдебиеттерде эмоцияға анықтама берген. Бұл жұмыста эмоциялар психологиясын зерттеу саласындағы отандық және шетелдік авторлардың ғылыми мәліметтері ескеріліп, қолданылды: К. Э. Изард, Л. С. Выготский, А. И. Копытин, А. Н. Леонтьев; арт-терапия әдістері: Д. Дилео, Л. Д. Лебедева, Э. Крамер, К. Рудестам; психологиялық түзету: Г. Л. Исурина, М. Водинская, Г. А. Урунтаева

Зерттеу әдістері: ғылыми-педагогикалық әдістер, психодиагностикалық әдістемелер, сауалнамалар

Зерттеу базасы. Ақтөбе қаласындағы №6 «Орман ертегісі» бала бақшасы

Зерттеудің практикалық маңыздылығы мектепке дейінгі мекемелердегі тәрбиешілердің педагог-психологтарының жұмысында психокоррекциялық сабақтардың әзірленген кешенін пайдалану мүмкіндігі; ата-аналарға арналған ұсынымдарды әзірлеу болып табылады.

**МЕКТЕПКЕ ДЕЙІНГІ БАЛАЛАРДЫҢ
ЭМОЦИЯЛЫҚ КӨРІНІСТЕРІН
ЗЕРТТЕУДІҢ ҒЫЛЫМИ ТЕОРИЯЛЫҚ
НЕГІЗДЕРІ**

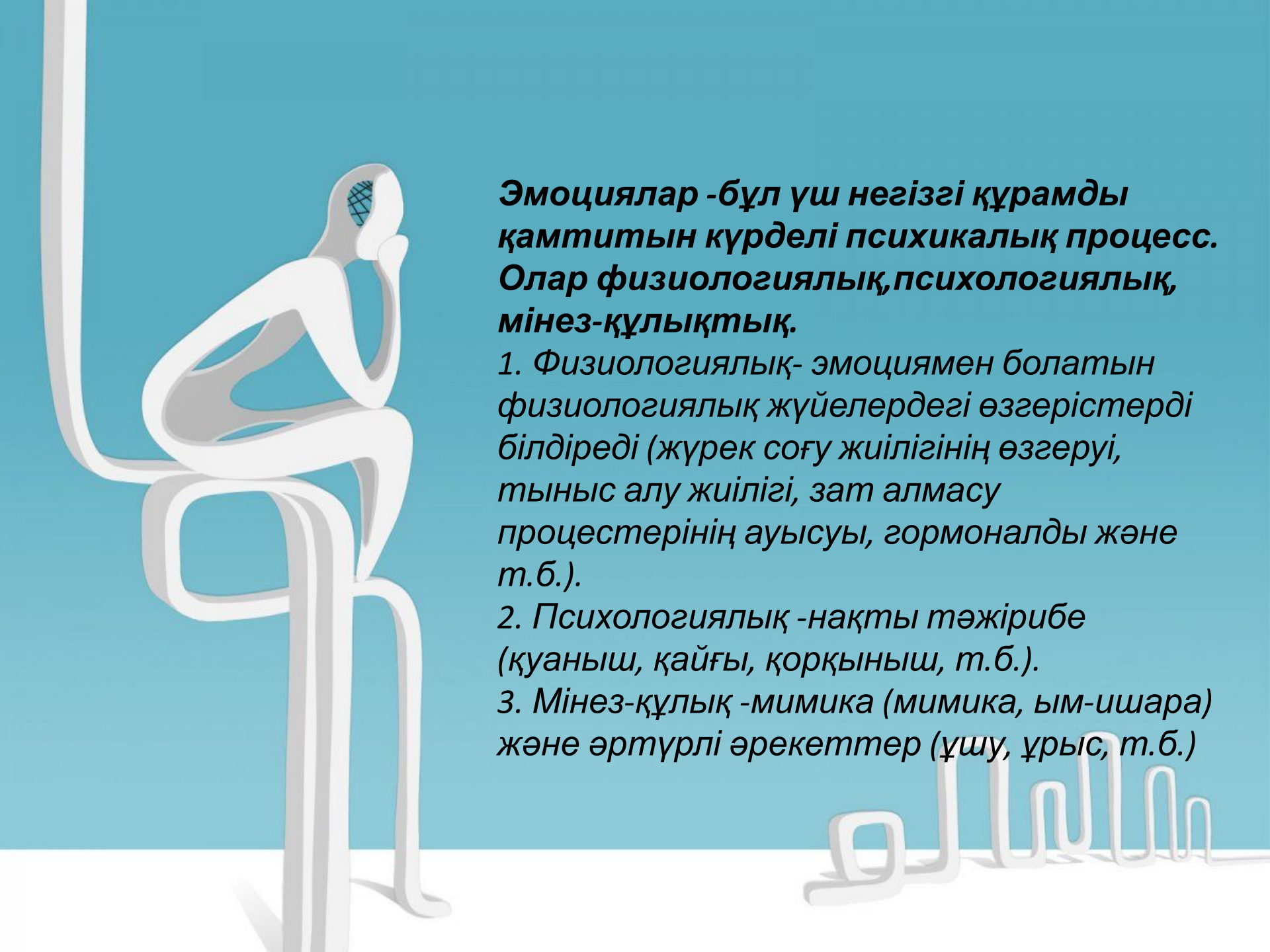
**Эмоция–мінез-құлық негізіне жататын
феномен және оның зерттеуі жайы**

**Эмоциялар адам
болмысының ажырамас
бөлігі болып табылады,
эмоцияларсыз адам
енжар автомат сияқты
әрекет етеді, қайғыру
мен қуану, толқу мен
сүйсіну көріністері
болмайды.**

**Эмоциялар объектіге қатынасты сезіну
формалары, эмоциялар тұрақсыз және
қысқа мерзімді.**

**Эмоциялар - адамның
қоршаған дүниенің заттары
мен құбылыстарына, басқа
адамдарға және өзіне деген
субъективті қатынасын
тікелей тәжірибе түрінде
көрсету процесі. Эмоциялар
субъектінің күйін және
оның объектіге қатынасын
білдіреді.**

Эмоциялар -бұл үш негізгі құрамды қамтитын күрделі психикалық процесс. Олар физиологиялық, психологиялық, мінез-құлықтық.

1. Физиологиялық- эмоциямен болатын физиологиялық жүйелердегі өзгерістерді білдіреді (жүрек соғу жиілігінің өзгеруі, тыныс алу жиілігі, зат алмасу процестерінің ауысуы, гормоналды және т.б.).
2. Психологиялық -нақты тәжірибе (қуаныш, қайғы, қорқыныш, т.б.).
3. Мінез-құлық -мимика (мимика, ым-ишара) және әртүрлі әрекеттер (ұшу, ұрыс, т.б.)

Эмоциялардың классификациясы. Психология ғылымының даму процесінде эмоцияларды жіктеуге бірнеше рет әрекет жасалды.

Алғашқы әрекеттердің бірі Декартқа тиесілі, ол 6 сезімді бөліп көрсетті: қуаныш, қайғы, таңданыс, тілек, махаббат, жек көру. Декарт бұл сезімдерді негізгі деп есептеді, олардың үйлесуі адам эмоцияларының барлық алуан түрлерін тудырады

А.Л. Вегнер эмоционалдық көріністердің барлық эмоциялардың шкаласын ұсынды:

1. Махаббат, қызық, қуаныш.
2. Таң қалдыру.
3. Қорқыныш, азап.
4. Ашу, шешімділік.
5. Жирену.
6. Менсінбеу

Американдық психолог К.Изард мыналарды негізгі немесе оның терминологиясында фундаменталды эмоциялар ретінде қарастыруды ұсынады:

1. Қызығушылық.
2. Қуаныш.
3. Таң қалдыру.
4. Қайғы, қасірет және депрессия.
6. Жиреніш.
7. Менсінбеу.
9. Ұят және ұялшақтық

К.Изард бұл 10 эмоцияны іргелі деп атайды, өйткені олардың әрқайсысында:

- а) белгілі бір нейрондық субстрат;
- б) тек өзіне ғана тән экспрессивті жүйке-бұлшықет кешендері;
- в) өзіндік субъективті тәжірибе (феноменологиялық сапа). Бұл эмоциялардың әрқайсысы бірнеше параметрлер бойынша сипатталады: эмоцияның белгісі, оның пайда болу жағдайлары, биологиялық және психологиялық мән

Эмоционы теориялық талдау барысында бірнеше негізгі кезеңдермен бөліп қарастыруға болады:

Физиологиялық: Эмоциялардың физиологиялық детерминанттарын, қозғалыс, нейрогуморальды және орталық эмоциялардың рөлін зерттеу
Бағыт өкілдері: Ч.Дарвин, В.Джеймс, Г.Ланге, П.В.Симонов, В. Геллер және т.б

Динамикалық (мотивациялық) Эмоцияны динамикалық реакциялардың мотивациялық компоненттері ретінде зерттеу
Бағыт өкілдері: В.Вундт, З.Фрейд, К.Изард, С.Л. Рубинштейн және т.б

Танымдық Эмоцияны таным процестерімен байланыстыра зерттеу
Бағыт өкілдері: Б.Спиноза, С.Шехтер, Э. Спингер, Р.С.Лазар және т.б

Эмоция

Жағымсыз

Жағымды

Эмоционалды процесс үш негізгі компонентті қамтиды.

Біріншісі-ағзадағы
жұмылдыру
қозғалыстарын
анықтайтын
эмоционалды қозу.

Екінші
компонент-
ЭМОЦИЯНЫҢ
белгісі: жағымды
эмоция оқиға оң,
теріс деп
бағаланған кезде
пайда болады.

Үшінші
компонент-
эмоцияны бақылау
дәрежесі. Күшті
эмоционалды
қозудың екі
жағдайын ажырату
керек.

Эмоцияны туындаған тәжірибеге байланысты жіктеуге болады. Сонымен, мұндай эмоцияларың келесі түрлері бар:

3. Глорикалық эмоциялар өзіңді растау қажеттілігімен, даңқпен байланысты: тануға, құрметке ие болуға деген ұмтылыс

5. Қауіпті жеңу қажеттілігінен, күреске деген қызығушылықтан туындайтын қорқынышты эмоциялар

7. Танымдық үйлесімділік қажеттілігімен байланысты гностикалық эмоциялар

9. Дене мен ақыл-ойдың жайлылығына деген қажеттілікті қанағаттандырумен байланысты гедонистік эмоциялар

1. Альтруистік эмоциялар-бұл қажеттілік пен көмек, басқа адамдарға қамқорлық көмек жасау негізінде пайда болатын тәжірибелер

2. Қарым-қатынас қажеттілігі негізінде пайда болатын коммуникативті эмоциялар

4. Іс-әрекеттен туындаған практикалық эмоциялар, оның жұмыс барысында өзгеруі, оның сәттілігі немесе сәтсіздігі

6. Романтикалық эмоциялар: ерекше, жұмбақ барлық нәрсеге ұмтылу

8. Лирикалық тәжірибелермен байланысты эстетикалық эмоциялар

10. Жинақтауға, жинауға деген қызығушылыққа байланысты туындайтын акзитивті эмоциялар

Мектеп жасына дейінгі балалардың эмоциялық көріністері

Негізгі эмоциялар сыртқы мимикалық немесе нейромаскулярлық құралдармен көрінеді және ерекше тәжірибеге ие. Негізгі эмоциялар туа біткен сипатқа ие болғанымен, әр мәдениеттің осы эмоцияларды көрсетудің өзіндік ережелері бар. Бұл мәдени ережелер кейбір эмоционалды өрнектерді басуды немесе жасыруды және керісінше басқалардың жиі көрінуін талап етуі мүмкін

Қуаныш Таңдану Қызығушылық Ашушылық Қайғы-қасірет

Қорқыныш

Кінә

Ұят

Жиіркеніш

Немқұрайдылық

Эмоционалды көріністер -бір уақытта
іске қосылатын сыртқы орта
сигналдарына мотивациялық түс
беретін әртүрлі бағыттағы эмоциялар

Мазасыздық

Депрессия

Махаббат

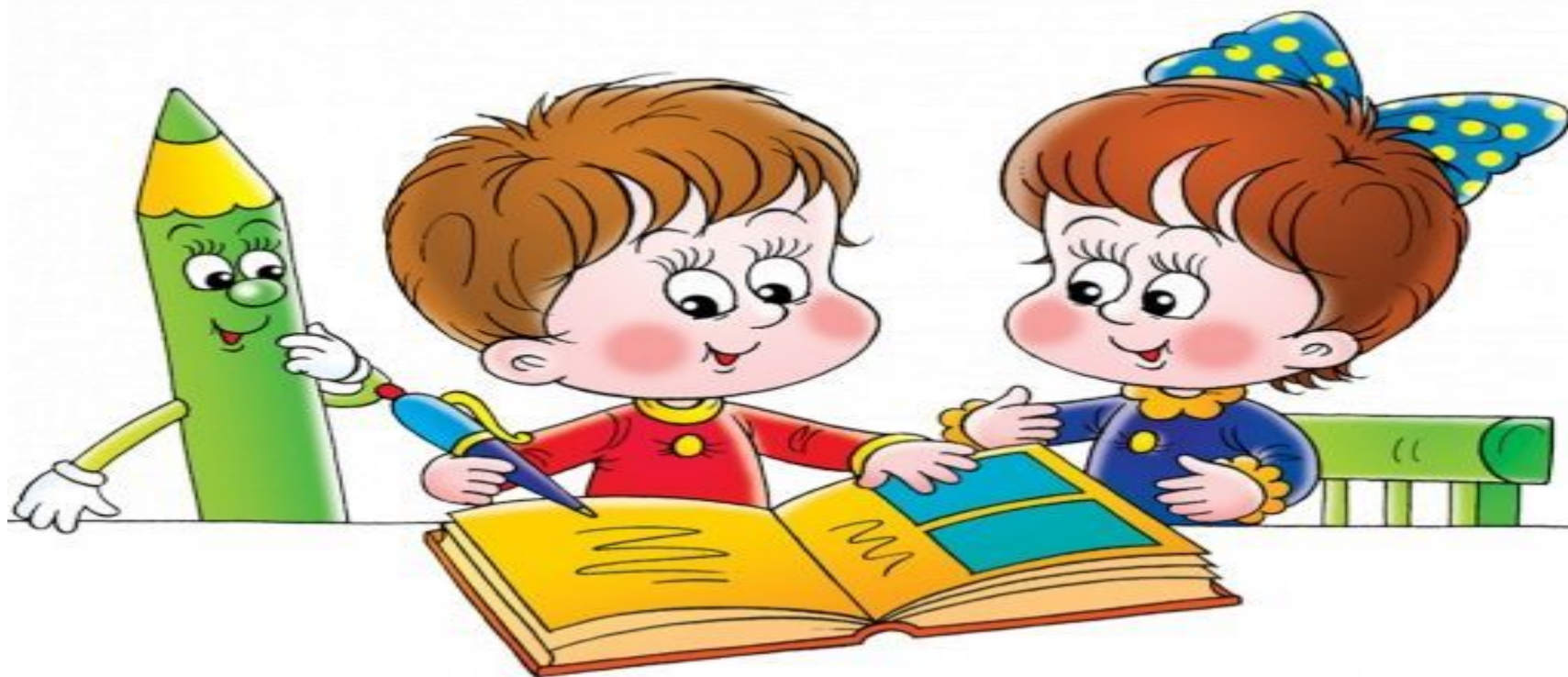
Дұшпандылық

Балалардың қорқынышы - баланы тәрбиелеудегі өте жиі кездесетін проблема. Балалардың қорқыныштарының көріністері өте әртүрлі.

Кейбір балалар түнгі қорқынышпен сипатталады, бала жылап оянып, анасын шақырады, ересектермен бірге ұйықтауды талап етеді. Басқалары бөлмеде жалғыз қалудан бас тартады, қараңғыдан қорқады, баспалдаққа ата-анасыз кіруден қорқады. Кейде ата-аналар үшін қорқыныш бар, балалар анасымен немесе әкесімен бірдеңе болады деп қорқады. Біреу төбешіктен сырғанаудан, кедергілерден өтуден, бассейнде жүзуден бас тартылады.

Жалпы, баланың мотивациялық және қажеттілікке байланысты саласы мотивтердің келесі топтарымен сипатталады: 1) ересектердің іс-әрекеттері мен қарым-қатынастарына қызығушылық; 2) ойын; 3) ересектермен және балалармен жағымды қарым-қатынас; 4) танымдық; 5) бәсекеге қабілетті; 6) жетістіктер; 7) өзін-өзі растау; 8) моральдық; 9) қоғамдық.

Эмоциялар бағалаушы рөл атқарады, баланы белсенділікке итермелейді, оның тәжірибесінің жинақталуына және өзекті болуына әсер етеді. Психологтар эмоционалдық құбылыстарды зерттей отырып, оларды мінез-құлық пен белсенділікті реттеуде қандай орын алатынына қарай бөледі.

Бірінші топқа көңіл-күйлер жатады-өмірлік белсенділіктің бастапқы астарын құрайтын азды-көпті ұзақ эмоционалдық күйлер.

Екінші топқа- сезімдер: белгілі бір адамға немесе объектіге тұрақты эмоционалды қарым-қатынастар.

Үшінші топқа -психикалық рефлексия мен дененің күйін жүзеге асыратын нақты эмоциялар.

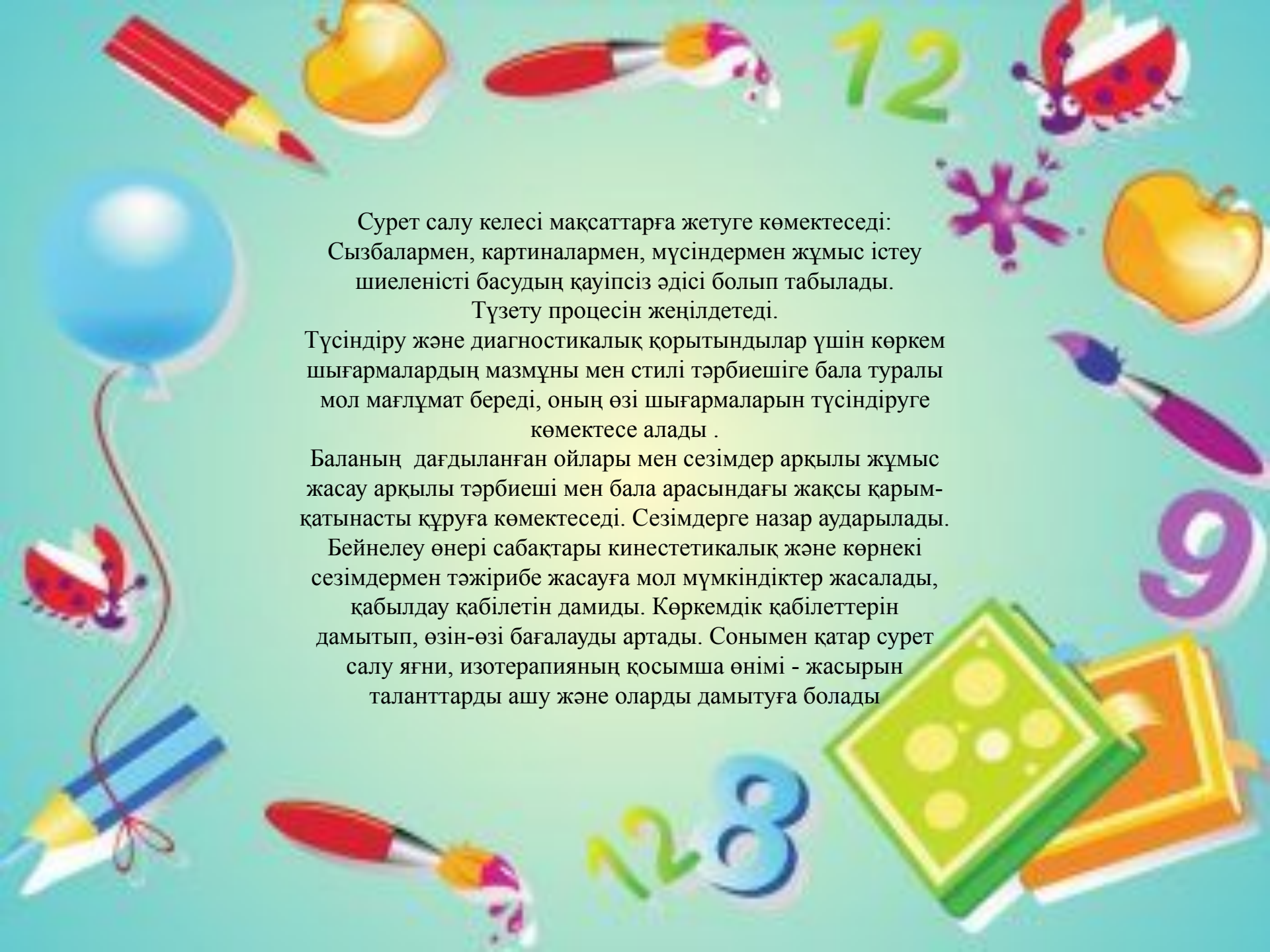

Мектеп жасына дейінгі балалардың эмоциялық көріністерін сурет салу арқылу түзету жолдары

Сурет салу, қандай да бір жолмен, психикалық денсаулықты нығайтумен байланысты, сондықтан маңызды психологиялық және түзету факторы ретінде қарастыруға болады.

Орта ғасырларда сурет салу тәжірибесі адамның эмоционалдық күйіне әртүрлі бейнелердің әсерін зерттейтін аффекттер теориясымен байланысты болды

Сурет салу келесі мақсаттарға жетуге көмектеседі:
Сызбалармен, картиналармен, мүсіндермен жұмыс істеу
шиеленісті басудың қауіпсіз әдісі болып табылады.

Түзету процесін жеңілдетеді.

Түсіндіру және диагностикалық қорытындылар үшін көркем
шығармалардың мазмұны мен стилі тәрбиешіге бала туралы
мол мағлұмат береді, оның өзі шығармаларын түсіндіруге
көмектесе алады .

Баланың дағдыланған ойлары мен сезімдер арқылы жұмыс
жасау арқылы тәрбиеші мен бала арасындағы жақсы қарым-
қатынасты құруға көмектеседі. Сезімдерге назар аударылады.

Бейнелеу өнері сабақтары кинестетикалық және көрнекі
сезімдермен тәжірибе жасауға мол мүмкіндіктер жасалады,
қабылдау қабілетін дамиды. Көркемдік қабілеттерін
дамытып, өзін-өзі бағалауды артады. Сонымен қатар сурет
салу яғни, изотерапияның қосымша өнімі - жасырын
таланттарды ашу және оларды дамытуға болады

4. Әлеуметтік-педагогикалық-жалпы және көркемдік-эстетикалық ой-өрісін кеңейту

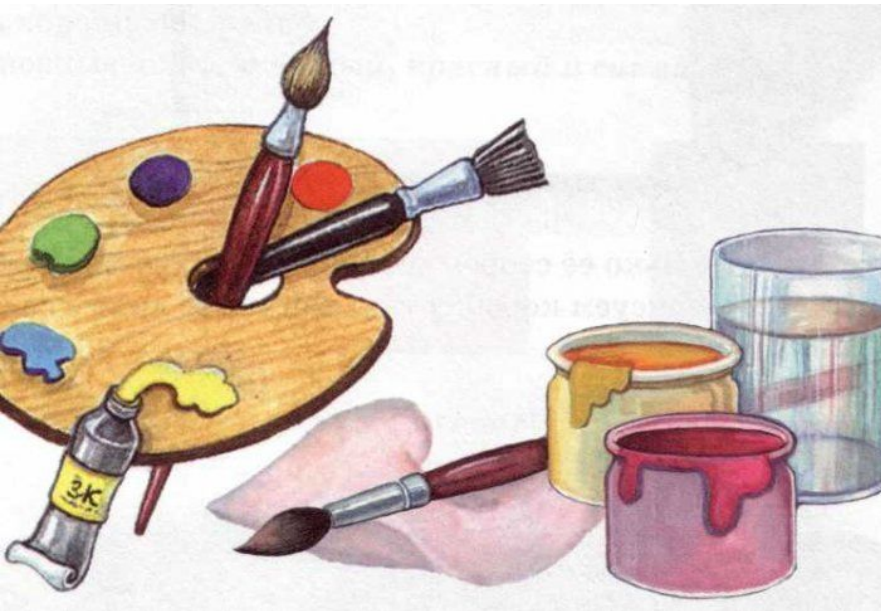
2. Психотерапевтикалық-когнитивтік және эмоционалдық сфераға әсер етумен байланысты.

3. Психологиялық-реттеуші, коммуникативті функцияларды орындаушы.

1. Психофизиологиялық-психосоматикалық бұзылыстарды түзетумен байланысты

Қазіргі уақытта балалармен түзету жұмыстарында сурет салу өнерін қолданудың бірнеше бағыттары бар:

Сурет салу О.А.Карабанова атап көрсеткендей, ең алдымен баланың жеке басының проекциясы, оның дүниеге қатынасының символдық көрінісі ретінде қарастырылады.

Сурет салуды әртүрлі проблемалары бар балалармен психикалық дамуы тежелген, сөйлеу қабілеті бұзылған, есту қабілеті бұзылған, ақыл-ой дамуы тежелген, ауызша байланыс қиын аутизммен жұмыс істеуде оң нәтиже береді.

Көптеген жағдайларда сурет салуды қолдану психотерапиялық функцияны орындайды, балаға психологиялық проблемаларды жеңуге, эмоционалды тепе-теңдікті қалпына келтіруге немесе мінез-құлық бұзылыстарын жоюға көмектеседі

«Арт-терапия» термині (art – art, arttherapy-терапия) сөзбе-сөз өнер терапиясы деп аударылады. Бұл шығармашылықпен бірге қарым-қатынастың емдік әсеріне негізделген терапевтік әдіс. Арт-терапия-бұл өнердің адамның эмоционалды және жеке-семантикалық салаларына, оның қарым-қатынас жүйесіне, ең алдымен бейнелеу өнеріне, сондай-ақ бейнелеу өнерімен байланысты шығармашылық қызметке қатты әсер етуіне негізделген психотерапияның түрі.

**МЕКТЕП ЖАСЫНА ДЕЙІНГІ БАЛАЛАРДАҒЫ
ЭМОЦИОНАЛДЫ КӨРІНІСТЕРІН
ДИАГНОСТИКАЛАУ ЖӘНЕ ТҮЗЕТУ
БОЙЫНША ПРАКТИКАЛЫҚ ЖҰМЫС**

**Әдістерді таңдау. Эмоционалды
көріністердің бастапқы
диагностикасы**

Эксперименттік жұмысты жоспарлау біздің зерттеу болжамына, оның мақсаты мен міндеттеріне сәйкес, сонымен қатар мектеп жасына дейінгі балалардың эмоционалды көріністерінің әсері туралы теориялық ережелерді ескере отырып жүзеге асырылды.

I кезең - анықтау эксперименті:
әдістерді таңдау, мектеп жасына
дейінгі балалардағы эмоционалды
көріністерінің психологиялық
диагностика.

II кезең-диагностика нәтижелері
бойынша эксперименттік топтарды
қалыптастыру және суреттерді
қолдана отырып психокоррекция
жүргізу.

III кезең-түзетуден кейінгі бақылау
психологиялық диагностикасы.

**Балалардың мазасыздығын диагностикалау үшін Р.
Таммл, М. Дорки,**

В.Аменнің мазасыздық сынағы қолданылады.

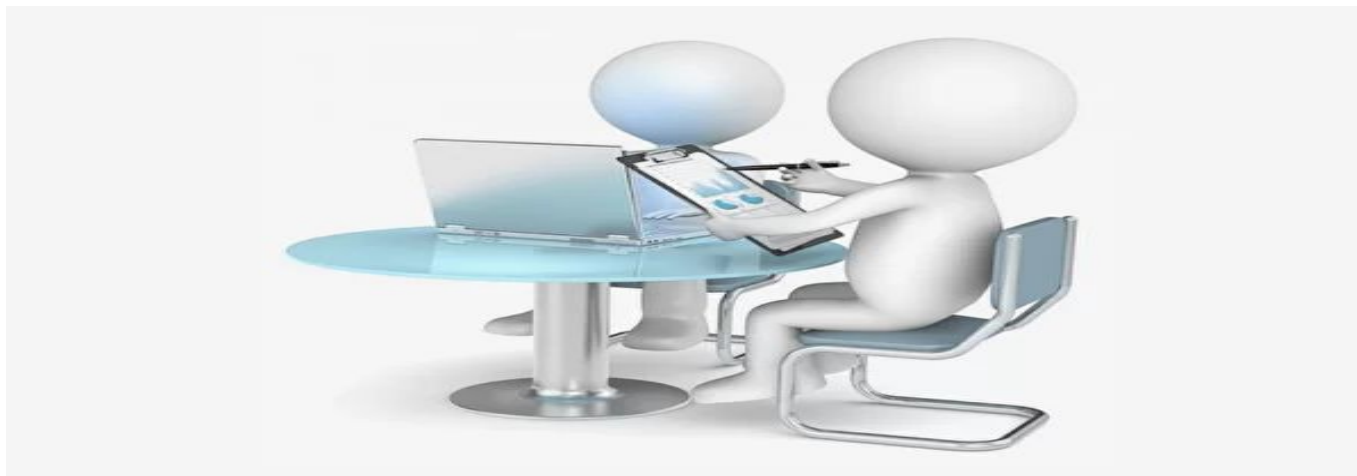
Проективтік тест өмірлік жағдаяттардағы (тұлғаның сәйкес қасиеттері барынша айқын көрінетін) баланың өзіне тән қобалжуын зерттейді. Сонымен бірге қобалжу тұлғаның қасиеті ретінде қарастырылады, оның қызметі психологиялық деңгейде адамның қауіпсіздігін қамтамасыз ету болып табылады және сонымен бірге жағымсыз салдарға әкеледі.

**Әр баладан алынған хаттамалар әрі қарай талданады, оның екі түрі бар:
сандық және сапалық.**

Интерпритация

Сандық талдау

Мақсаты: баланың эмоционалдық жағдайын анықтау, агрессияны анықтау.
«Кактус» әдістемесі үш жастан асқан балаларға арналған графикалық әдістеме. Диагностика аларда баланың алдына стандартты қағаз бен кара қарындаш беріледі. Мүмкіндік болса, «люшердің» түстерін қолдануға болады.
Нұсқау: «Мына ақ қағаздың басына өзін қалағандай кактустың суретін сал.» Сұрақтар қойылады. Нәтижесін өңдегенде, көлеміне, орналасуына, санынына көңіл бөлу қажет.

**Балалардың қорқынышын анықтау және
нақтылау «Үйдегі қорқыныштар» әдістемесі,
А.И. Захаров пен М.А.Панфилова.**

Мектеп жасына дейінгі балалармен психокоррекциялық жұмыс

Бағдарламаның мақсаты: сурет салу әдістерімен түзету арқылы балалардың эмоциялық көріністерін (мазасыздық пен қорқынышты) жеңу үшін психологиялық-педагогикалық жағдай жасау.

Түзету бағдарламасының негізі келесі принциптер болды:

- сурет диагностика мен түзетуді біріктіру саласы ретінде қарастырылды;**
- сурет құбылыс ретінде қарастырылды, яғни суреттің кез-келген жеке көрсеткіші баланың кез-келген жеке психологиялық сипаттамасымен біржақты байланысты болмаған кезде жан-жақты;**

**«Сәлеметсіз бе, бұл
менмін!»**

**«Қуаныш пен реніш
конверттері»**

«Менің атым» ойыны

«Байланысқан жіптер»

«Көңіл-күй»

«Жел қызығы»

«Кірлету» техникасы.

**«Марать», «ластау» деген сөз –
қабырғаларды былғау дегенді
білдіреді.**

Бұл техника денсаулығында белгісі бар балалар, яғни «сурет сала алмаймын», «шығармашылығын дамыту» «өзін-өзі бағалауы» үшін. Жұмыс барысында тәрбиеші еденге немесе үстел бетіне өрнектер немесе суреттерді шумақ жіппен қалай домалақтап айналдыруды көрсету қажет. Одан кейін әр бала кезек-кезек шумақты алып айналдырады, оны айналдыра отырып композиция туындайды, содан кейін талқылау жүргізіледі.

«Монотолия» техникасы.

«Монотолия»- «моно» бір грек.тілінде баспа, түзету, бейне дегенді білдіреді - бұл арнайы тегіс сурет салуға арналған бет, мысалы, шыны пластмассалы тақтада, линолиум бөлігі, пленка, жуан жылтыр қағазда, жәй қағазда, содан кейін кез келген досировка материалдары, көлем беретін коллаж дайындап рамкамен толықтыру.

Акватушь» техникасы.Бұл техника балаларға өте жақын қарапайым және ерекше. Акватуш көмегімен балалар кезең-кезеңмен қызмет етіп қуаныш мүмкіндігіне иемденеді, ал шығармашылық қызметіне мотив қосу үшін негативті сезіп отырады.

Психокоррекциядан кейін мектеп жасына дейінгі балалардағы эмоционалды кешендердің диагностикасы

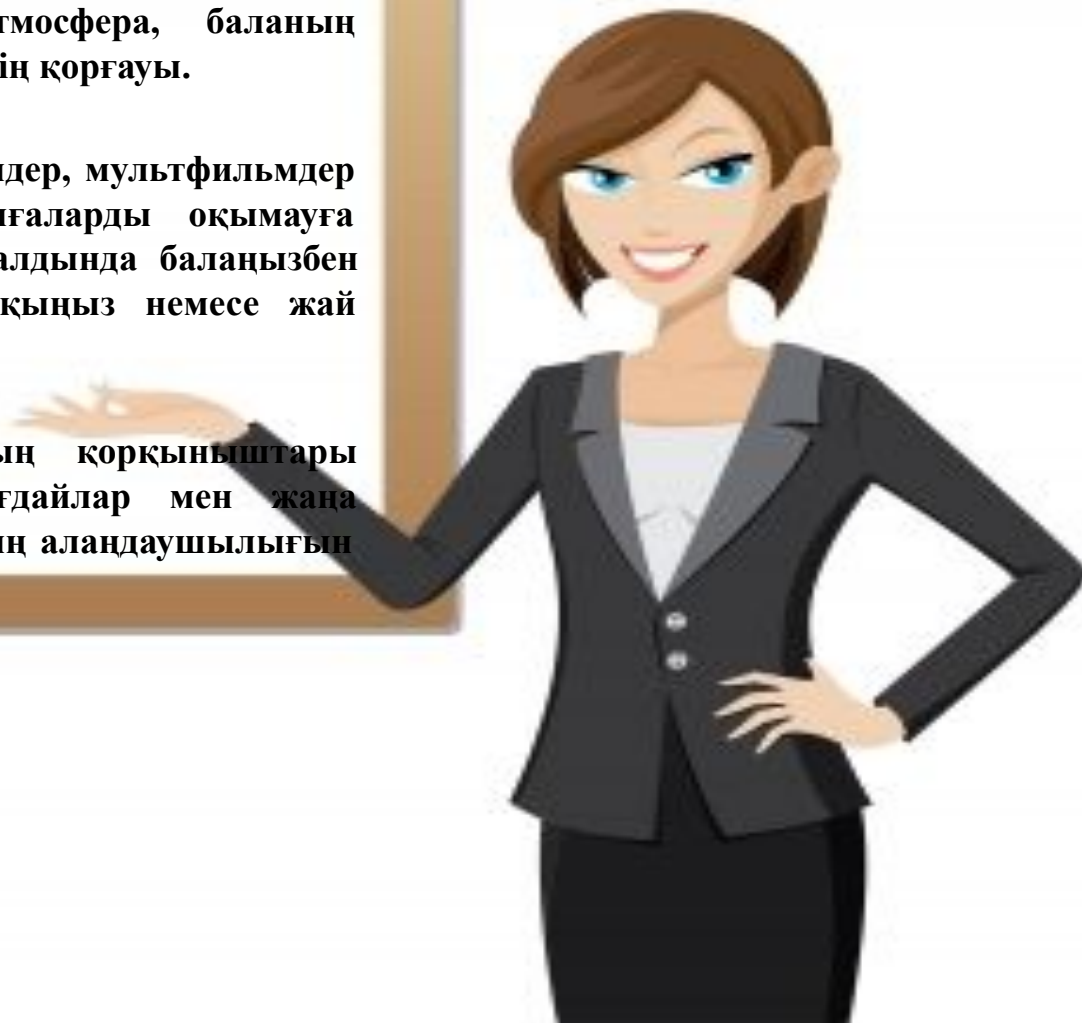
III кезең-бақылау кезеңі. Эмоционалды көріністерінің деңгейін төмендетуге бағытталған түзету бағдарламасының тиімділігін тексеру үшін бастапқы кезеңдегі әдістерді қолдана отырып, қайталама психологиялық диагностика жүргізілді және мектеп жасына дейінгі балалардағы эмоционалды көріністерінің төмендеу динамикасын бақылауға мүмкіндік берді.

Құрметті ата-аналар!

1 кеңес.Есіңізде болсын, мазасыздықты жеңудің басты жолы – отбасындағы жылы, сенімді атмосфера, баланың махаббатқа деген сенімі және ересектердің қорғауы.

2 кеңес.Балаларға қорқынышты фильмдер, мультфильмдер көрсетпеуге және қорқынышты оқиғаларды оқымауға тырысыңыз, әсіресе түнде. Ұйықтар алдында балаңызбен бірге отырыңыз және оған ертегі оқыңыз немесе жай сөйлесіңіз

3 кеңес.Бөтен адамдарға балалардың қорқыныштары туралы айтпаңыз - бұл жаңа жағдайлар мен жаңа адамдардан қорқуды күшейтеді, баланың алаңдаушылығын арттырады.

Қорытынды

Мектеп жасына дейінгі балалардың эмоционалдық көрінісін түзету мәселесі бойынша әдебиеттерге теориялық шолу Е.В. Антонова, Ю.А. Афонкина, Е.А. Белецкая, М.С. Бережна У.Вейтен, Л.С.Выготский, Д.А.Георгиевская, Г.Д.Джукенова, Т.К.Донская, Н.В.Знаменская, Е.П.Ильин, Т.Ю.Киселева, А.И.Копытин, К.И.Королева, Л.Д.Лебедева, С.М.Спиинин, Н.М.Федченко баланың тікелей тәжірибесі түрінде көрінетін, мектеп жасына дейінгі баланың нақты қажеттілігінің сапасы мен қарқындылығымен және оның жеке тәжірибесі негізінде беретін бағасымен анықталатын күйлер ретінде қарастырылады. Сурет салу-әртүрлі проблемалары бар балалармен жұмыс істеуде оң нәтиже береді және эмоцияларды білдіру тәсілі болып табылады; психикалық күйзелісті жеңілдету және психоэмоционалдық күйлерді түзету үшін кеңінен қолданылады (М.С. Бережная, Е.М. Бурно, Д.А. Георгиевская, Г.Д. Жукенова, А.И. Копытин, К.И. Королева, К.А. Михальченко). Сурет салу- баланың жеке басының проекциясы және оның дүниеге қатынасының символдық көрінісі ретінде қарастырылатын эмоционалдық көрінісін түзетудегі ең жұмсақ және сонымен бірге терең әдістердің бірі.

Мектеп жасына дейінгі балалардың эмоционалдық көрінісін сурет салу арқылы түзету құралы ретінде нақты психологиялық-педагогикалық жағдайлар жасалған жағдайда тиімді болады.

1. Балалардың жұмыс орнын қамтамасыз етуге, сурет салу бойынша жұмыс түрін анықтауға, тыныш, іскерлік ортаны құруға және балалардың қызығушылығын оятуға мүмкіндік беретін шығармашылық өзара әрекеттесуді қамтитын даму ортасы.
2. Тәрбиеші баланың алдында эмоционалды болуы, әр нәрсеге өз көзқарасын анық, біржақты білдіруі қажет баланың қажеттіліктері мен мүмкіндіктерін түсінуі, тәрбиешінің табыс атмосферасын құруы; баламен достық қарым-қатынаста болу, өйткені бұл оның психикалық дамуына ынталандырушы әсер етеді, сонымен қатар өзіне деген сенімділік пен қауіпсіздік сезімін қалыптастыруға ықпал етеді.
3. Түзету бағдарламасын әзірлеу және енгізу мектеп жасына дейінгі балалардың эмоционалдық көріністерінің негізгі көрсеткіштерінің оң өзгеруіне ықпал етеді; балаларда ситуациялық емес, қалыптасқан тұрақты бағалаулар негізінде әрекет ету қабілетін дамыту үшін өзін-өзі реттеуді және басқа да маңызды қасиеттерді қалыптастыруға ықпал етеді; балаға өз іс-әрекетін бағалау тәжірибесін және өзін-өзі бағалау тәжірибесін жинақтауға мүмкіндік береді.